

ULOVLIG OMLÆGNINGSPROCEDURE EJ FULGT, KAN HAVE HAFT INDFLYDELSE.

Kommunens tilladelse til at omlægge vendeplads på privat fællesvej var ulovlig, fordi kommunen ikke havde fulgt proceduren i lovens § 54, stk. 2.

Vejdirektoratet har afgjort klage af 22. juni 2011 fra O H M. Han har på vegne af beboerne på D vej klaget over kommunens afgørelse af 7. juni 2011 om at tillade omlægning af vendeplads på den private fællesvej D vej.

Klagers argumenter

O H M mener, at matr.nr. 5az er indgået som erstatning til Å N S for en mindre ekspropriation af D vej 13, matr.nr. 5l, i forbindelse med etableringen af det nye signalregulerede lyskryds S vej-D vej-H gaden. Han mener ikke den form for erstatning kan være lovlig, når der også skal tages hensyn til den hævde, som han mener at vejens beboere har vundet til at benytte vejen.

Han mener endvidere, at kommunens medarbejdere er inhabile i omlægningssagen, fordi de samme medarbejdere har haft med ekspropriationen til det signalregulerede lyskryds at gøre.

Vejdirektoratets afgørelse

Kommunens afgørelse er ulovlig, idet proceduren for omlægning af privat fællesvej ikke er fulgt. Vi henviser til begrundelsen nedenfor.

Baggrund

- Vejen er en privat fællesvej beliggende i byzone og derfor omfattet af privatvejslovens¹ afsnit III om private fællesveje i byer og bymæssige områder, jf. lovens § 13, stk. 1.
- I forbindelse med etablering af en dagligvareforretning på ejendommen matr.nr. 5s stillede kommunen krav om, at krydset S vej-D vej-H gaden skulle signalreguleres. Dette medførte udvidelse af den private fællesvej D vej i krydsområdet. Udvidelsen skete især fra matr.nr. 5s, men et mindre areal blev erhvervet fra ejendommen D vej 13, matr.nr. 5l, Å N S. Krydsudvidelse og alle aftaler om arealerhvervelse mv. blev udført af dagligvareforretningens rådgiver A B E.
- Den del af vejen, som ligger på matr.nr. 5l var ejet af Å N S, og den del som ligger på matr.nr. 5az var ejet af ejendommen H gaden 28.
- Å N S, har ved aftale med D S E afstået en del af ejendommen matr.nr. 5l, mod at overtage matr.nr. 5az, hvorpå vejens vendeplads ligger.
- Å N S har som ny ejer af vendepladsen ønsket at nedlægge vendepladsen og inddrage arealet under sin ejendom. A B E har herefter på vegne af Å N S ansøgt om omlægning af vendepladsen.
- Kommunen har som vilkår for tilladelsen til at omlægge vendepladsen krævet, at den nye vendeplads skal give vendemulighed for distributionsbil (mindre lastvogn og renovationsvogn).
- Kommunen har forud for sin afgørelse bedt ansøgeren om at høre brugerne af den private fællesvej om de påtænkte ændringer. Ansøgerens høringsbrev indeholdt faktuelle oplysninger om baggrunden for de ønskede ændringer. Svarfristen for de vejberettigede brugere til ansøgeren var 14 dage fra modtagelsen af høringsbrevet.
- Brugere af vejen har i et samlet brev til ansøgeren gjort indsigelse mod flytning af vendepladsen. Dette brev er sendt videre til kommunen, som har ladet det indgå i sagen. Kommunen har ved kvitteringsbrev af 13. maj 2011 oplyst brugerne af vejen om kommunens modtagelse af brevet med indsigelse.
- På baggrund af at der kom tilkendegivelser fra samtlige vejberettigede ejere af D vej 4 – 20, heraf en enkelt indirekte, valgte kommunen at tillægge høringen samme indholdsmæssige og retslige værdi som en høring foretaget af kommunen med 8 ugers indsigelsesfrist.

¹ Lov om private fællesveje, jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. maj 2008

Hvad kan Vejdirektoratet tage stilling til

Vi kan tage stilling til, om kommunen har truffet en lovlig afgørelse (retlige spørgsmål) efter vejlovgivningen², her privatvejsloven. Men vi kan ikke tage stilling til kommunens vurderinger (skøn) inden for lovens rammer. Det følger af privatvejslovens § 7, stk. 1.

Det betyder, at vi kan vurdere, om kommunen i forbindelse med en sådan afgørelse har fulgt vejlovgivningen, forvaltningslovens³ og almindelige forvaltningsretlige regler. Men vi kan ikke tage stilling til, om kommunens afgørelse er rimelig eller hensigtsmæssig.

Vi kan heller ikke tage stilling til spørgsmål om hævd eller privatretlige spørgsmål, herunder aftaler.

Reglerne om omlægning af private fællesveje i by

En privat fællesvej er en vej, som ligger på en ejendom, der ejes af én ejer, og som ejeren af en anden ejendom har ret til at bruge som færdselsareal. Den ret, som ejeren af denne anden ejendom har til sådan en vej, er en vejret. Og den, der har en vejret, er vejberettiget. Det fremgår af privatvejslovens § 2.

Om en grundejer har en sådan vejret, er et spørgsmål om fortolkning af skriftlige eller mundtlige aftaler. Hverken kommunen eller Vejdirektoratet kan efter privatvejsloven tage stilling hertil.

En omlægning af en privat fællesvej indebærer, at en strækning af vejen nedlægges og derefter udlægges og eventuelt anlægges i et nyt vejforløb på ejendommen.

Kommunen skal tage stilling til, om en privat fællesvej kan omlægges, hvis ejeren af vejarealet beder kommunen om det. Det fremgår af privatvejslovens § 53.

Spørgsmålet, om der efter lovens § 53, stk. 1, konkret skal gives tilladelse til omlægning af en privat fællesvej, afhænger af kommunens skøn. Ved dette skøn skal kommunen varetage almene offentligretlige hensyn. Den skal vurdere, om først og fremmest vejtekniske og færdselsmæssige hensyn taler imod at omlægge vejen. Herunder kan kommunen vurdere, om omlægningen vil være uhensigtsmæssig eller til gene for visse grupper af trafikanter.

Hvis ingen af disse hensyn taler imod omlægningen, og der er uenighed mellem parterne, skal kommunen foretage en afvejning af parternes interesser dels i at bevare vejen og dels i at omlægge den.

Hvis vejen er eneste adgang til en ejendom eller nogen af ejendommens lodder, og kommunen eller parterne ikke ved omlægningen skaber en ny vejadgang, skal vejen opretholdes, jf. § 53, stk. 2. Det samme gælder, hvis vejen i øvrigt er vigtig for en ejendom, der har ret til at benytte vejen.

En tilladelse til at omlægge en privat fællesvej efter lovens § 53, medfører, at eventuelle rettigheder angående det nedlagte areal, herunder hævds-vundne rettigheder, bortfalder, hvis tilladelsen udnyttes.

Hvis kommunen påtænker at meddele tilladelse til at nedlægge eller omlægge en privat fællesvej, skal den offentliggøre sin påtænkte afgørelse i lokalblad. Den skal samtidig direkte meddele ejerne af de ejendomme, som grænser til vejen, eller som må antages at have vejret samt ejeren af vejen om den påtænkte afgørelse.

I annoncen og meddelelsen skal kommunen give en frist på mindst 8 uger til at komme med indsigelser mod tilladelsen til at omlægge vejen. I meddelelserne skal kommunen også oplyse om, at vejen skal opretholdes, hvis den efter matrikelkortet er eneste eller væsentligste adgang til en ejendom eller nogen af ejendommens lodder og der ikke samtidig etableres anden vejadgang, eller hvis vejen i øvrigt er af vigtighed for en ejendom med vejret.

² Vejloven, privatvejsloven, vejbidragsloven og vintervedligeholdelsesloven

³ Lovbekendtgørelse nr. 1365 af 7. december 2007

Endelig skal kommunen oplyse om, at hvis kommunen på trods af en indsigelse om, at vejen er eneste adgang eller af vigtighed for en ejendom, alligevel meddeler tilladelse til at nedlægge vejen, kan spørgsmålet om vejens vigtighed, herunder om den er eneste adgang, indbringes for taksationsmyndighederne inden 8 uger fra kommunen har meddelt sin afgørelse.

Ovennævnte krav til indholdet af annonce og meddelelse fremgår af privatvejslovens § 54, stk. 2.

Vores vurdering

Reglerne om habilitet

Der eksisterer inden for forvaltningsretten en almindelig grundsætning om personlig, speciel inhabilitet. Efter denne grundsætning bør den, der har en direkte og individuel, personlig eller økonomisk interesse i en sags udfald, ikke medvirke ved behandlingen af sagen. Målet med reglen er at forebygge konkrete afgørelser af usaglig karakter som følge af de personlige interesser.

Det fremgår af forvaltningslovens § 3, stk. 1, at det er en forudsætning for, at en person er inhabil efter forvaltningsloven i forhold til en bestemt sag, at denne person virker inden for den offentlige forvaltning. Det betyder, at personen skal besidde et offentligt hverv hos den myndighed, der skal træffe afgørelse i sagen.

Forvaltningslovens regler om inhabilitet gælder for sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed. Med hensyn til procesledende beslutninger og til myndighedernes afgivelse af indstillinger, udtalelser og redegørelser, må det antages, at der ofte vil kunne være grund til at overveje spørgsmål om inhabilitet efter grundsætninger, der helt svarer til forvaltningslovens regler.

Desuden skal der være grundlag for at antage, at interessen indebærer fare for, at afgørelsen af sagen vil kunne blive påvirket af uvedkommende hensyn. Om dette er tilfældet afhænger af en konkret vurdering. Heri indgår navnlig styrken af den pågældende interesse, forvaltningsorganets og afgørelsens karakter og den pågældende persons funktion i forbindelse med sagens behandling. Det følger af forvaltningslovens § 3, stk. 2.⁴

Hvis den pågældende er med til at tilvejebringe myndighedens beslutningsgrundlag, vil der kunne foreligge inhabilitet, selvom den pågældendes opgaver er af mere teknisk karakter.

Vores vurdering af spørgsmålet om inhabilitet

Kommunen mener ikke, at sagsbehandleren har været inhabil, blot fordi denne har forestået sagsbehandlingen på såvel den tekniske sag om signalreguleringen af krydset som på sagen om flytning af vendepladsen.

Vi kan konstatere, at der ikke foreligger personlige interesser i sagerne om signalreguleringen af krydset og flytningen af vendepladsen for sagsbehandleren i kommunen. Påstanden om inhabilitet skyldes alene, at sagsbehandleren har behandlet begge sager, som vedrører samme vej.

Vi har ikke grundlag for at antage, at der har foreligget inhabilitet, blot fordi samme sagsbehandler har behandlet begge sager.

Ekspropriationserstatning

En ekspropriationserstatning udredes af den eksproprierende myndighed. Vi har derfor ikke grundlag for at mene, at ejendommen matr.nr. 5az er indgået som erstatning for ekspropriation fra ejendommen matr.nr. 5l, idet overdragelsen af matr.nr. 5az er sket efter aftale mellem de hidtidige ejere af ejendommene.

Begrundelsen

Vi kan konstatere, at kommunen har vurderet, at der ikke er trafikale hensyn, som taler imod omlægningen af vendepladsen, og at det omhandlede areal ikke er eneste adgang til nogen ejendom.

Kommunen har truffet afgørelse på baggrund af en interesseafvejning af de forskellige parter modstående interesser i arealet på vendepladsen. Kommunen har været opmærksom på, at vendepladsens størrelse er vigtig

⁴ Forvaltningsloven med kommentarer, 3. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag 1999, side 189ff

for beboerne, idet de ønsker, at køretøjer længere end 7 m kan vende. Det skyldes, at der tidligere har kørt køretøjer af 10-12 meters længde på vejen. Disse køretøjer har anvendt vendepladsen kombineret med et trekantareal øst for vendepladsen, som ikke har status af privat fællesvej, til at vende på.

Kommunen har dog ikke kunnet lægge vægt på anvendelsen af trekantarealet, fordi det ikke har status af privat fællesvej. Kommunen har i den forbindelse oplyst, at den ikke kan afgøre, om der er vundet hævd på at anvende trekantarealet som køreareal. Vi kan oplyse, at hverken kommunen eller vi kan tage stilling til spørgsmål om hævd. Vi har på den baggrund ingen bemærkninger til, at kommunen ved sin vurdering alene har taget hensyn til længden af de køretøjer, som må antages at kunne manøvrere på den hidtidige vendeplads, dvs. køretøjer med en længde op til 7 m.

Kommunen er herefter kommet frem til, at vendepladsen tillades omlagt. Denne vurdering kan vi ikke tage stilling til.

Vi kan konstatere, at kommunen har begrundet sin afgørelse og i den forbindelse har besvaret relevante indsigelser fra en kreds af parter i sagen.

Vi har ikke grundlag for at antage, at kommunen med afgørelsen har varetaget usaglige hensyn.

Proceduren for omlægning

Kommunen mener ikke, at den har foretaget en lovmæssig eller forvaltningsmæssig forkert sagsbehandling, bortset fra at have undladt kravet i privatvejslovens § 54, stk. 2, om at annoncere vejomlægningen.

Vi må lægge til grund, at A B E på vegne af ejeren af ejendommen matr.nr. 5az, hvor vendepladsen ligger, har søgt om tilladelse til at omlægge vendepladsen. Da Å N S som ejer af arealet har en retlig interesse i spørgsmålet om omlægningen, har kommunen haft pligt til at behandle ansøgningen, jf. privatvejslovens § 53, stk. 1.

Vi kan konstatere, at kommunen ikke har annonceret i lokalblade, at den agter at tillade den private fællesvejs vendeplads omlagt.

Vi kan også konstatere, at kommunen ikke selv har skrevet et høringsbrev til de vejberettigede grundejere om samme. I stedet har A B E skrevet til ejerne af de ejendomme, som grænser til vejen og givet dem 14 dages svarfrist. I brevet er ikke oplyst om indholdet af privatvejslovens § 53, stk. 2, § 54, stk. 3, § 55 og § 56.

Procedurereglerne for omlægning af privat fællesvej er dermed ikke fulgt forud for afgørelsen.

Procedurereglerne er skabt for at sikre, at alle relevante parter får oplysning om den påtænkte nedlæggelse eller omlægning af den private fællesvej. Som proceduren er gennemført i det foreliggende tilfælde kan vi ikke udelukke, at nogle parter i sagen ikke har været bekendt med den påtænkte omlægning, konsekvenserne heraf og mulighederne for at gøre indsigelse og klage. Annoncering skal således sikre at samtlige med en retlig interesse bliver gjort opmærksom på den påtænkte afgørelse. Parterne har heller ikke haft den lovbestemte 8 uger lange frist til at varetage egne interesser, fx ved at søge rådgivning hos sagkyndige.

Endelig mener vi, at kommunen ikke bør lade en part i sagen gennemføre pligter, der efter loven er tillagt kommunen som en myndighedsopgave. Dette kan efter omstændighederne risikere at give indtryk af manglende objektivitet fra kommunens side.

Vi beder derfor kommunen om at tilbagekalde afgørelsen, genoptage sagen og træffe en ny afgørelse under iagttagelse af bestemmelserne i privatvejslovens kapitel 9, §§ 53-56 og almindelige forvaltningsretlige regler.

